अर्थो वा मित्रवर्गो वा ऐश्वर्य्यं वा कुलान्वितं। श्रीश्चापि दुर्लभा भोक्तुं तथैवाकृतकर्म्मभिः।
शौचेन लभते विप्रः क्षत्रियो विक्रमेण तु। वैश्यः पुरुषकारेण शूद्रः शुश्रूषया श्रियं। २१०
नादातारं भजन्त्यर्था न क्लीवं नातिनिष्क्रियं। नाकर्म्मशीलं नाशूरं तथा नैवातपस्विनं।
येन लोकास्त्रयः सृष्टा दैत्याः सर्व्वाश्च देवताः। स एष भगवान् विष्णुः समुद्रे तप्यते तपः।
स्वं चेत्कर्म्मफलं न स्यात्सर्व्वमेवाफलं भवेत्। लोको दैवं समालक्ष्य उदासीनो भवेन्ननु।
अकृत्वा मानुषं कर्म्म यो दैवमनुवर्त्तते। वृथा श्राम्यति सम्प्राप्य पतिं क्लीवमिवाङ्गना।
न तथा मानुषे लोके भयमस्ति शुभाशुभे। यथा त्रिदशलोकेषु भयमन्येन जायते। २१५
कृतः पुरुषकारस्तु दैवमेवानुवर्त्तते। न दैवमकृते किञ्चित्कस्यचिद्दातुमर्हति।
यथा स्थानान्यनित्यानि दृश्यन्ते दैवतेष्वपि। कथं कर्म्म विना दैवं स्थास्यति स्थापयिष्यते।
न दैवतानि लोकेऽस्मिन् व्यापारं यान्ति कस्यचित्। व्यासङ्गञ्जनयन्त्युग्रमात्माभिभवशङ्कया।
ऋषीणां देवतानाञ्च सदा भवति विग्रहः। कस्य वाचा ह्यदैवं स्याद्यतो दैवं प्रवर्त्तते।
कथं तस्य समुत्पत्तिर्य्यतो दैवं प्रवर्त्तते। एवं त्रिदशलोकेऽपि प्राप्यन्ते बहवो गुणाः। २२०
आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः। आत्मैव ह्यात्मनः साक्षी कृतस्याप्यकृतस्य च।
कृतञ्चाप्यकृतं किञ्चित्कृते कर्म्मणि सिध्यति। सुकृतं दुष्कृतं कर्म्म न यथार्थं प्रपद्यते।
देवानां शरणं पुण्यं सर्व्वं पुण्यैरवाप्यते। पुण्यशीलं नरं प्राप्य किं दैवं प्रकरिष्यति।
पुरा ययातिर्व्विभ्रष्टश्च्यावितः पतितः क्षितौ। पुनरारोपितः स्वर्गं दौहित्रैः पुण्यकर्म्मभिः।
पुरूरवाश्च राजर्षिर्द्विजैरभिहितः पुरा। ऐल इत्यभिविख्यातः स्वर्गं प्राप्तो महीपतिः। २२५
अश्वमेधादिभिर्य्यज्ञैः सत्कृतः कोशलाधिपः। महर्षिशापात्सौदासः पुरुषादत्वमागतः।
अश्वत्थामा च रामश्च मुनिपुत्रौ धनुर्द्धरौ। न गच्छतः स्वर्गलोकं स्वकृतेनेह कर्म्मणा।
वसुर्यज्ञशतैरिष्ट्वा द्वितीय इव वासवः। मिथ्याभिधानेनैकेन रसातलतलङ्गतः।
बलिर्वैरोचनिर्बद्धो धर्म्मपाशेन दैवतैः। विष्णोः पुरुषकारेण पातालसदनः कृतः।
शक्रस्योद्गम्य चरणं प्रस्थितो जनमेजयः। द्विजस्त्रीणां वधं कृत्वा किं दैवेन नवारितः। २३०
अज्ञानाद्ब्राह्मणं हत्वा स्पृष्टो बालवधेन च। वैशम्पायनविप्रर्षिः किं दैवेन नवारितः।
गोप्रदानेन मिथ्या च ब्राह्मणेभ्यो महामखे। पुरा नृगश्च राजर्षिः कृकलासत्वमागतः।
धुन्धुमारश्च राजर्षिः सचेष्टैव जराङ्गतः। प्रीतिदायं परित्यज्य सुष्वाप स गिरिव्रजे।
पाण्डवानां हृतं राज्यं धार्त्तराष्ट्रैर्म्महाबलैः। पुनः प्रत्याहृतञ्चैव न दैवाद्भुजमाश्रयात्।
तपोनियमसंयुक्ता मुनयः संशितव्रताः। किन्ते दैवबलाच्छापमुत्सृजन्ते न कर्म्मणा। २३५
पापमुत्सृजते लोके सर्व्वं प्राप्य सुदुर्लभं। लोभमोहसमापन्नं न दैवं त्रायते नरं।
यथाग्निः पवनैर्धूतः सूक्ष्मोऽपि सुमहान् भवेत्। तथा कर्म्मसमायुक्तं दैवं साधु विवर्द्धते।
यथा तैलक्षयाद्दीपः प्रह्रासमुपगच्छति। तथा कर्म्मक्षयाद्दैवं प्रह्रासमुपगच्छति।